

1117 презъ 1889 г.) излиза, че до началото на тая година сж се изселили 22,129 мюсюлмани. Това число, обаче, е далечъ отъ да опредѣля истинското онова число на изселившитѣ се мюсюлмани, защото, за да се узнае послѣднѣното, необходимо е, щото къмъ първото да се добави и числото на изселившитѣ се мюсюлмани отъ освобождението ни до 1 Януарий 1881 год., а тѣй сжщо и нарастванията на останалити въ Окржгътъ неизселивши се мюсюлмани отъ 1 Януарий 1881 год. до 1 Януарий 1888 г. Тѣй щото въ сжщностъ изселившитѣ се мюсюлмани презъ всичкото време до началото на текущата година сж много повече отъ означеното по горе число 22,129.

Мюсюлманското население е намаляло въ Търновскійтъ окржгъ на половина и повече; сега то едва ли заема $\frac{1}{10}$ часть отъ всичкото население въ този окржгъ и е распръстнжто въ малко или въ по-голѣмо количество по всичкитѣ околии, съ исключение на Трѣвненската. Въ околитѣ: Кесаровска, Еленска, и отчасти въ Паскалевска, турското население е сгруппирано въ по-значително количество, нигдѣ, обаче, това население не привишава българското, и, както всичкитѣ градове въ Окржгътъ, тѣй сжщо и селата: Кесарово и Паскалевецъ сж населени съ българи, които въ много пжти привишаватъ турското население.

Изселяванието на мюсюлманското население изъ Окржгътъ е едно печално явление за държавата изобщо и за Окржгътъ частно; особено това явление е чувствително за градоветѣ на Търнов. окржгъ, на които изселившето се турско население доставляваше много потрѣбни и евтени нѣща, както продукти за ядене, тѣй и дървенъ материялъ за строение сгради, дърва за горѣнье и проч., а въ замѣна на това то си набавяше отъ градоветѣ всичко, което е потрѣбно за едно селско семейство. Наистина, че на една часть отъ земитѣ на изселившитѣ се турци, се заселихж нѣколко български семейства изъ Кюстендилския окржгъ, а другата часть се закупи отъ тукашни българи, но тѣзи послѣднитѣ, неработжтъ купенитѣ си земи, защото повечето сж ги купили съ спекулативна цѣль, нито пжкъ могатъ да ги даватъ подъ наемъ, защото отъ останалитѣ неизселени турци, както и отъ преселившитѣ се българи, всѣки владѣе по толкозъ работна земя, колкото му трѣбва, та нѣма нужда отъ чужда, а други лица не отиватъ въ тия мѣста да